

MARIA

MATKA UČEDNÍKŮ PÁNĚ

GIUSEPPE FORLAI

OBSAH

ÚVOD.....	5	PRAVÁ ZBOŽNOST	53
NAJÍT MARIÍ, POTKAT JEŽÍŠE	11	Čtyři stavy duše	53
Maria, Ježíšova „matrice“	11	Kritérium pravé mariánské úcty	60
Bolest lásky.....	14	SPOJENECTVÍ S MARIÍ	65
Ježíš zemřel i za Marii.....	17	MYSTIKA APOŠTOLÁTU	73
Ježíš žije v Marii.....	18	Niternost – důvěrný vztah s Bohem	74
MOC NEJVYŠŠÍHO TĚ ZASTÍNÍ	23	Život ve skrytosti	76
Chvála, prorokování a svoboda.....	24	ZÁVĚR	81
Ukřižovaný, Duch a Maria	27		
MARIA V CÍRKVI	31		
Maria, Učitelka v Církvi	33		
Královna společenství svatých	35		
Matka učedníků	37		
Maria – strážkyně paměti Církve.....	38		
Služebnice útěchy	40		
KŘESTNÍ ITINERÁŘ.....	45		
Neposkvrněné početí a nanebevzetí.....	46		
Zasvěcení Ježíši v Marii.....	50		

ÚVOD

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porодиš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce.“ Maria řekla andělovi: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám!“ Anděl jí odpověděl: „Duch Svatý na tebe sestoupí a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už

v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného.“ Maria řekla: „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!“ A anděl od ní odešel. (Lk 1,26-38)

Maria je zcela mimořádným vzorem přilnutí k Ježíšovu životu. V jejím těle se utvářelo Kristovo tělo. V její přítomnosti se během skrytého života v Nazaretě formovalo Ježíšovo smýšlení i povědomí o jeho poslání. Maria byla spolu s Josefem učitelkou Učitele. Ona jej naučila žít ve světě, obracet se na Boha slovy žalmů a očekávat i slavit sobotu v důvěrné atmosféře rodinné liturgie. Ježíšova pokora a mírnost nejlépe odhalují, jaké výchovy se mu dostalo od pozemských rodičů.

Bůh povolal Marii k tomu, aby byla Matkou jeho Syna, a její mateřství postupem času přerostlo v následování. Z vychovatelky se stala Ježíšova učednice, která si pod křížem prošla i tou nejnáročnější lekcí o výkupné síle bolesti. Mariin život se rozvíjel ve znamení paradoxů: Ta, která byla „matricí“ vtěleného Slova, se nechala dokonale „znovuzrodit a přetvořit“ tím, jehož porodila. On naprosto přetvořil její smýšlení, její vůli i její afektivitu a pak ji Duch Svatý daroval i nám jako *Učitelku* evangelia, která nás doprovází ke změně smýšlení. Daroval nám ji jako *Královnou* v tom smyslu, že je nám příkladem v touze

následovat Krista, i jako *Matku*, jež nás učí soucítit a trpět spolu s bližními a pro ně.

V této knížce se pokusíme nastínit Mariin hluboký vztah k Duchu Svatému a k Církvi. Duch Svatý je tím, kdo formuje tělo Božího Syna v lůně ženy, i tím, kdo utváří Církev v lůně jeruzalémského večeřadla. Kdykoli třetí osoba božské Trojice dává život něčemu novému, Maria je u toho. Tak jako nelze oddělit Matku od Syna, působením plodného Božího Ducha je nerozlučně propojen Mariin život i s životem Církve. Církev je neustále závislá na vanutí Ducha, ale jeho vanutí je účinné, není-li Duch zarmucován (srov. Ef 4,30), jinými slovy, pokud mu říkáme „tady jsem“, podobně jako nazaretská Panna. Klanění a mlčení – tyto typicky mariánské postoje otevírají ve společenství křesťanů volné pole působnosti *Duchu Tvůrci*.

Můžeme říct, že Duch Svatý, tato pro lidskou představitivost neuchopitelná Osoba, jistým způsobem prosvítá skrze postavu Pánovy Matky; skrze ni ho lze vnímat. Když se zahledíme do jejích očí, smíme jako děti „zahlédnout“ jeho nádheru. Ačkoli nevíme, odkud a kam vane (srov. Jan 3,8), můžeme v životním příběhu Panny jasně zachytit jeho hlas. Jak dosvědčují evangelia, Mariiny postoje jsou typické pro každého člověka naplněného Duchem Svatým: chvála a schopnost vidět Boží působení v dějinách, prorokování, jež tryská z Kristovy blízkosti, i svoboda k následování.

Pro svou víru, naději a dokonalou, nezištnou lásku je Panna Maria první ve společenství svatých a svou duchovní přítomnost nabízí Církvi všech dob. Tato její blízkost se zvláštním způsobem uskutečňuje skrze panenské mateřství, jež je paradigmatickým toho, že i Církev má rodit nové syny a dcery mocí Ducha, nikoli lidským úsilím. Její přítomnost je jednak blízkostí Královny, která nás vede k poslušnosti svému Synu, a jednak blízkostí duchovní Matky všech pokřtěných, jež na ně svolává Ducha. Duch Svatý působí jejich znovuzrození a růst vnitřního člověka do plné podoby Kristovy.

Jak uvidíme, Žena z Nazareta je pro věřícího též spolehlivou připomínkou Pánova vtělení a utrpení. Mariin Syn Ježíš je opravdová, reálná osoba se skutečným tělem. V přítomnosti Matky nemůže obstát předduchovní ani abstraktní křesťanství. Ona nás vždy spolehlivě vede k tomu, abychom byli věrní realitě a žili v zodpovědnosti vůči pozemskému životu, který nám Prozřetelnost svěřila. Maria je tedy ve službách křesťanského realismu, ale přináší také útěchu Ducha Svatého. Ta, která poznala absurditu zla, jež se zahrnilo v lidské křehkosti, a na vlastní kůži zakusila temnotu víry, je „útočištěm“ nás hříšníků, kdykoli otevíráme své dveře dokořán kajícímu; je nám rovněž útěchou, když je nám našeptáváno, že po Kalvárii už není vzkříšení.

Křtem se v nás mysticky rodí Ježíš a křtem jsme také připojeni ke společenství věřících. Podobně jako se v Mariině lůně bez směšování spojily lidská a božská přirozenost, prostřednictvím křestního pramene proniká Boží milost i do našeho smrtelného těla. Všechno je prostoupeno „Kristovou DNA“, která vše uzdravuje a obnovuje v pravdě. Počátek a základ našeho duchovního života, ale i itinerář našeho připodobňování se ke Kristu, k němuž jsme povoláni, můžeme kontemplovat v osobě jeho Matky. Její neposkvrněné početí předznamenává křest, který nás obmývá od každého odporu vůči Bohu. Její nanebevstoupení a královská důstojnost ve společenství svatých předjímá náš vlastní příchod do Otcova království, kde zaujmeme místo v nebeské Církvi.

Odevzdat se Marii znamená přijmout dar Ukřižovaného. Přijmout tuto Matku za vlastní znamená vědomě se rozhodnout pro křestní milost, aby v nás Kristus dospěl do plné zralosti. Jestliže se svobodně odevzdáme tomuto přetváření, povede nás k následování Krista, takže budeme schopni zapírat sebe sama a nést svůj kříž. Zkrátka musíme si zvolit pokoru a Ježíšovo ponížení – *kenozi*. „Vzít Marii k sobě“ a „zvolit si Kristovo ponížení“ – tyto svrchované projevy lásky, kterých je lidský tvor schopen, jdou ruku v ruce. Neexistuje křesťanství bez ponížení, stejně jako neexistuje mariánská spiritualita, jež by odmítala tajemství kříže.

Dar křtu též znamená zavázat se k tomu, že dovlím, aby ve mně žil Kristus – Kněz poslaný od Otce. Přinášet Ježíše druhým je přirozeným důsledkem toho, že jsme jej potkali. „Nemohu se spokojit s tím, že miluji Krista, dokud jej nemiluje i můj bližní,“ říkával svatý Vincenc z Pauly. Poté, co Maria počala svého jediného Syna, darovala jej. A jako vzor každého apoštola jej nabízí i nám. Písmo nám ale nedovoluje, abychom zůstali ve falešném klidu. Nabízíme milost světu, který ji často odmítá, protože ji nezná: „Mezi vlastní přišel, ale vlastní ho nepřijali“ (srov. Jan 1,11). Kdo touží při evangelizaci sklízet úspěchy nebo příliš sleduje čísla, klame sám sebe. Lidé jen zřídkakdy tleskají někomu, kdo jim říká Kristovu pravdu. Každodenním chlebem skutečného apoštola je kříž a zápas s malátnou lhostejností!

Mariin apoštolát má nezaměnitelný punc skrytosti a blízkého vztahu s Kristem. Proto její působení není jen pouhým „konáním“, ale lze mluvit o mystice apoštolátu. Mariino sjednocení s Kristem se přirozeně projevuje v jejích postojích, protože její srdce je kontemplativní. Jak by řekl svatý Augustin, její Mistr je jí bližší než její vlastní já. On v ní dýchá a koná ještě dřív, než jej ona porodí. A pokud jsou její postoje postojí Syna, který se ponížil a vzal na sebe přirozenost služebníka, pak i její sebedarování musí být nutně očím světa skryté a prosté jakékoli duchovní pýchy či touhy se předvést.